

2010 metams – ekonominio atsigavimo prognozės

INTERVIU Spalio mėnesį Lietuvoje lankėsi Christopheris Sullivanas – „Fima“ pagrindinį akcijų paketą valdančio amerikiečių investicijų fondo „MVC Capital“ atstovas ir bendrovės valdybos narys. Duodamas interviu dienraščiui „Verslo žinios“ svečias iš JAV sakė, jog didesni nei prognozuota Baltijos šalių ekonomikos nuosmukiai rodo, kad atsigavimas ateis greičiau nei tikėtasi.

Interviu ištrauka (šaltinis „Verslo žinios“):

Christopher P. Sullivan – „Fimos“ valdybos narys

V.Ž.: Esate atsakingas už fondo investicijas Europoje, taip pat ir Baltijos šalyse. Kaip vertinate šių šalių ekonominę padėtį?

C. Sullivanas: Per 20% siekiantis II ketv. Lietuvos BVP nuosmukis yra didžiausias, kokį man kada nors yra tekę matyti. Tačiau anks-

čiau baiminausi, kad Baltijos šalių ekonomika smuks lėčiau ir ilgiau, o dabartinė korekcija yra staigi – tai ženklas, kad ir atsigavimas prasidės greičiau. Tad, manau, kad šiuo metu esate dugne. JAV recesija prasidėjo metais anksčiau nei Baltijos šalyse, tad ji ir atsigaus anksčiau, teigiamų ženklų jau pastebime. O Baltijos šalims jau 2010 m. galėtų būti teigiami.

Kurios Rytų Europos valstybės perspektyvas vertinate palankiausiai?

Esame investavę beveik visose Rytų Europos šalyse ir negalėčiau pasakyti, kad kuri nors iš šių rinkų yra patraukliausia. Ekonomiškai stipriausia yra Lenkija, kuri iki šiol

nepatyrė ekonomikos korekcijos.

Ar tenkina dabartiniai įmonės („Fima“) rezultatai?

Pernai įmonė augo apie 7%, o šiemet kiekvienas verslas Baltijos šalyje patirs tiek pajamų, tiek pelno nuosmukį, nemanau, kad tai ką nors stebina. Tačiau ilguoju laikotarpiu, manau, „Fima“ bus sėkminga. Verslą plečiame Lenkijoje ir Latvijoje, jos geografiškai yra arčiausiai. Vėliau tęsime plėtrą į kitas Rytų Europos šalis, tačiau neskubėsime, norime įsitikinti, kad visos pastangos bus sėkmingos. Pagrindinis tikslas – būti tokiu dominuojančiu nišiniu verslu kiekvienoje šalyje, kokiu „Fima“ yra Lietuvoje. ■

TURINYS

- **INTERVIU**
2010 metams – ekonominio atsigavimo prognozės **1 psl.**
- **NAUJAS PARTNERIS**
„Eaton“ nepertraukiamo elektros maitinimo įranga – pripažinta pasaulyje **2 psl.**
- **AKTUALUS PROJEKTAS**
Kauno tuneliui įdiegtos modernios saugos sistemos **2 psl.**
- **NAUDINGAS SPRENDIMAS**
Didėja poreikis statyti taupius duomenų centrus **3 psl.**
- **STUDENTŲ TEMA**
Augmentinės realybės sistema leidžia matyti kiurais sienų **4 psl.**

NAUJIENOS

- „Fima“ tapo pasaulyje pirmąją nepertraukiamo elektros maitinimo įrangos gamintoja „Eaton“ atstove Lietuvoje ir Latvijoje.
- Baigti diegti inžineriniai saugos sprendimai Kauno geležinkelio tunelyje.
- „Fima“ tapo Amerikos prekybos rūmų nare.
- Įdiegtas didžiausias greičio matuoklių tinklas Lietuvoje.
- Karinėms jūrų pajėgoms paraktės stebėjimui „Fima“ įdiegė modernius termovizorius.

„Eaton“ nepertraukiamo elektros maitinimo įranga – pripažinta pasaulyje

NAUJAS PARTNERIS

Nuo praeito mėnesio „Fima“ oficialiai bendradarbiauja su amerikiečių kompaniją „Eaton“, kuri yra pasaulyje pirmaujanti nepertraukiamo elektros maitinimo įrenginių (UPS) gamintoja. Dabar Lietuvos ir Latvijos rinkai galime pasiūlyti didžiausio efektyvumo ir patikimumo UPS sprendimus, skirtus privataus verslo ir viešojo sektoriaus poreikiams.

▶ Patikimumas svarbus

„Pasaulyje plečiantis informacinėms technologijoms vis daugiau verslo ir viešojo sektoriaus procesų priklauso nuo patikimo jų darbo. Vienas iš labiausiai IT darbą sutrikdyti galinčių veiksnių – elektros dingimas. Todėl institucijoms ir bendrovėms, kaupiančioms ir saugančioms svarbius duomenis, būtina užtikrinti nepertraukiamą sistemų maitinimą“, – teigia Vytautas Zinkevičius, bendrovės „Fima“ plėtros direktorius.

Žinant, koks svarbus daugelio „Fimos“ klientų veikloje nenutrūkstamas energijos tiekimas, buvo ieškota patikimo partnerio, kurio produkcija leistų pasiūlyti optimalius nepertraukiamo maitinimo sprendimus. „JAV kompaniją „Eaton“ pasirinkome todėl, kad jos gaminama įranga turi labai aiškių techninių pranašumų,

garantuojančių ne tik aukštą nepertraukiamo elektros tiekimo patikimumą, bet ir didesnę efektyvumą kaštų taupymo požiūriu“, – sako V. Zinkevičius.

▶ Taupi ir kompaktiška

„Eaton“ nepertraukiamo elektros maitinimo įranga turi kelis privalumus. Vienas svarbiausių – kaštų taupymo bei draugiškumo aplinkai aspektas: „Eaton“ turi specialią akumuliatorių įkrovimo technologiją, kuri tausoja nepertraukiamam maitinimui naudojamus akumuliatorius – jie tarnauja iki 50 proc. ilgiau nei įprastinėse nepertraukiamo maitinimo sistemose.

Taip pat atskirų „Eaton“ gamintamų UPS sujungimui galingose nepertraukiamo maitinimo sistemose naudojama speciali „Hot-Sync“ lygiagretaus jungimo technologija – šiam jungimui nereikia papildomų įrenginių, todėl siste-

EATON

TIEKIA 150 ŠALIŲ

- ▶ JAV kompanija „Eaton“ elektros tiekimo apsaugos srityje specializuojasi jau daugiau nei 45 metus.
- ▶ Savo produkciją kompanija platina virš 150 pasaulio šalių.
- ▶ Net 30 000 UPS įrenginių kompanija pardavė Jungtinių tautų biurams visame pasaulyje.
- ▶ 2008 m EATON neto pardavimai siekė 15,4 mlrd. JAV dolerių.
- ▶ Rinkos tyrimų bendrovė „Frost & Sullivan“ 2008 m. pripažino „Eaton“ Europos metų kompanija nepertraukiamo elektros maitinimo įrenginių rinkoje. Taip pat „Eaton“ tris kartus tapo metų Europos energijos kokybės partneriu – 2004, 2005 ir 2008 –aisiais.

mos gedimo tikimybė sumažinama iki 0,1 proc., o visa sistema gali būti lengvai plečiama.

Įranga yra kompaktiška, fiziškai užima mažai patalpos ploto. Be to, dėl aukštų „Eaton“ įrangos efektyvumo parametru, pakanka mažesnio galinumo UPS tam tikros įrangos nepertraukiamo maitinimo užtikrinimui. ■

AKTUALUS PROJEKTAS

Kauno tuneliui įdiegtos modernios saugos sistemos

Nuo lapkričio vidurio vėl veikiantis Kauno geležinkelio tunelis traukinius pasitinka ne tik atnaujinta išvaizda – istoriniame statinyje „Fima“ įdiegė modernias inžinerines technologijas. Jos operatyviai perspėja apie galimus pavojus tunelyje ir padeda juos neutralizuoti.

Kauno tunelis tapo modernesnis.

Iš tunelyje įdiegtų kompleksinių sprendimų bene sudėtingiausia yra galinga gaisro gesinimo sistema. Ją įjungus, po tuneliu išvedžiotus vamzdinius žaibiškai pripildo net 35 kubiniai metrai vandens, kuris purškiamas per specialius, tankiai visame tunelyje išdėstytus purkštukus. Taip pat įdiegta veiksminga pavojaus sekimo sistema, gaisrą nustatanti temperatūros kabeliu. Tai – pakankamai retas sprendimas Lietuvoje.

Modernizuota ir pasenusi eismo valdymo sistema, kuri nuo šiol garsinėmis ir šviesos sirenomis apie artėjantį traukinį įspėja tunelyje dirbantį personalą.

Taip pat sumontuoti dveji gabaritiniai vartai prieš tunelį esančioje Palemono stotyje.

Tunelyje įdiegtos ir specialios technologijos, kurios garantuoja patikimą, statinio pamatus sustiprinančią gruntinio vandens stebėjimą. ■

Didėja poreikis statyti taupius duomenų centrus

NAUDINGAS SPRENDIMAS

Pasaulyje didėja skaitmeninės informacijos kiekiai, todėl poreikis duomenų centrams auga ir auga. Problema, kad duomenų centrai ir, ypač, jų vėdinimo sistemos sunaudoja labai daug elektros energijos. Atsižvelgus į kai kurių ekspertų prognozes, kad ateityje elektros energija dar labiau brangs, ją tausojantys duomenų centrų sprendimai mūsų šaliai tampa aktualūs ne tik aplinkosaugos, bet ir ekonomine prasme.

„Apskaičiuota, kad IT sistemos metiniai „palaikymo“ kaštai investicijose į duomenų centrus sudaro apie 50%. Prognozuojama, kad šie kaštai ir toliau didės, jei nebus pradėti diegti nauji, energiją taupantys sprendimai“, – sako Valdas Vrubliauskas, bendrovės „Fima“ Automatizavimo ir duomenų perdavimo sprendimų departamento direktorius.

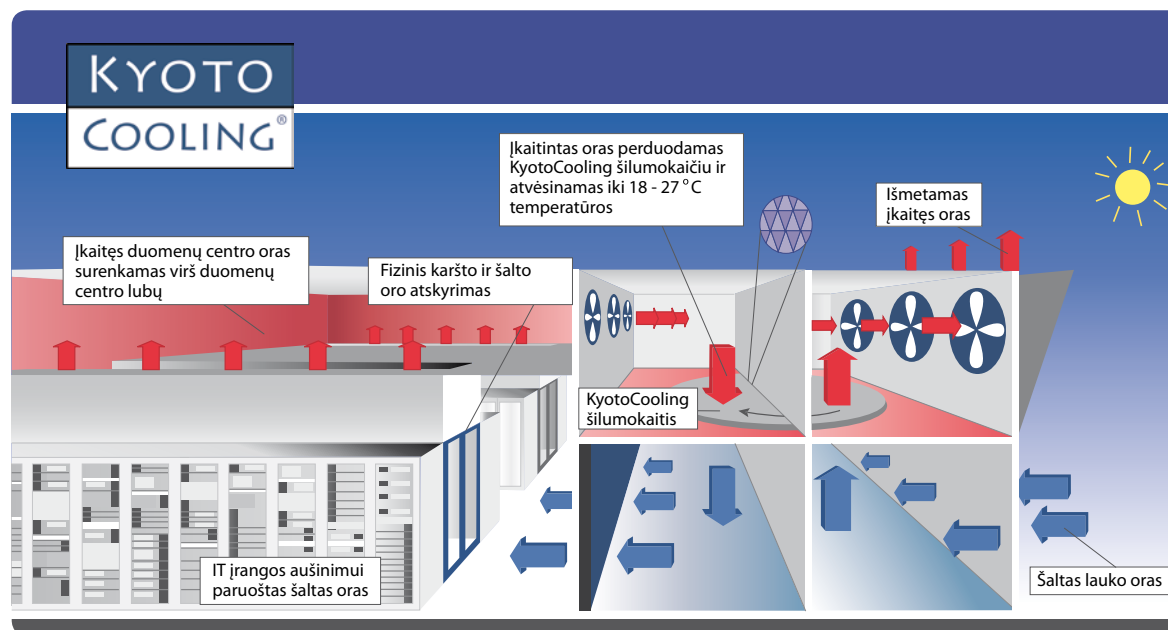
► Taupyti padeda šaldymo sistemos

V. Vrubliauskas teigia, jog būdų taupyti yra įvairių: taupiai dirbanti duomenų perdavimo įranga, modernūs serveriai. Tačiau bene labiausia pasitarnauti gali modernios duomenų centrų įrangos vėsinimo technologijos ir sprendimai. Pasak „Fimos“

specialisto, iki šiol kompiuterinė įranga Lietuvoje dažniausiai yra šaldoma įprastinėmis, freoninėmis vėdinimo – kondicionavimo sistemomis, kurios yra neefektyvios, nes vėsina visą duomenų centro patalpą bei naudoja daug elektros energijos.

„Lietuvoje palankios klimatinės sąlygos diegti taupią „KyotoCooling“ vėdinimo sistemą.“

Netrukus „Fima“ pirmoji Lietuvoje įdiegs efektyviausią duomenų centrų vėsinimo technologiją. Šiuo metu bendrovė die-

gia naują UAB „Baltic Data Center“ duomenų centrą, kuriame bus pritaikytas itin modernus ir ženkliai elektros energiją taupantis Olandijoje patentuotas „KyotoCooling“ šaldymo sprendimas. „Tai yra iš tiesų labai revoliucinis sprendimas. Šiuo metu visame pasaulyje veikia tik keliolika duomenų centrų, naudojančių „KyotoCooling“ aušinimo technologiją“, – sako V. Vrubliauskas. Tokio centro, specialisto žiniomis, nėra ne tik Baltijos šalyse bet ir nė vieno-

je Vidurio Europos šalių. Vakarių Europoje kol kas veikia tik du tokie centrai – Olandijoje ir Didžiojoje Britanijoje.

► KyotoCooling – efektyvus sprendimas Lietuvai

Pasak V. Vrubliausko, „KyotoCooling“ yra unikali šaldymo sistema – ji veikia naudojama lauko orą, jei jo temperatūra yra žemesnė nei +22 laipsniai Celsijaus. Temperatūrai esant aukštesnei, serveriams pradedami naudo-

ti kiti šaldymo būdai. Specialistas teigia, kad Lietuvoje dėl žemos vidutinės metinės oro temperatūros yra labai palankios sąlygos diegti būtent šią, taupiai elektros energiją naudojančią duomenų centrų vėdinimo įrangą.

„KyotoCooling“ sprendimo efektyvumą galima iliustruoti ir tokiu pavyzdžiu: jei tradicinio šaldymo atveju 100 kW galingumo serverių atšaldymui reikės vidutiniškai 80 kW elektros energijos, „KyotoCooling“ atveju pakaks tik 10 kW. ■

Studentai – Lietuvos mokslo ir verslo ateitis. Jaučiame pareigą paskatinti jaunimą labiau domėtis savo studijuojama sritimi. „Fimoje“ nuolat praktiką atlieka fizikos, inžinerijos, matematikos mokslų studentai, kai kurie lieka dirbi įmonėje. Nuo šiol būsimi specialistai bendradarbiaus ir naujenlaiškio kūrimo procese – pristatys temas apie įdomius inžinerinius sprendimus iš viso pasaulio.

Augmentinės realybės sistema leidžia matyti kiaurai sienų

STUDENTŲ TEMA

Jei tik vairuotojai galėtų matyti kas darosi už sienos, „akli“ kampai ir kitos pavojingos gatvių sankirtų vietos taptų daug saugesnės. Mokslininkai jau sukūrė vadinamos augmentinės (angl. augmented – papildytas, (pri)augintas) realybės sistemą, kuri gali šią viziją paversti tikrove.

Augmentinė realybė yra kompiuterių mokslo tyrimo sritis, nagrinėjanti realaus pasaulio ir kompiuterio sugeneruotų duomenų derinį. Šios technologijos pagrindu sukurtas „permatomos sienos“ efektą sukuriančios įrangos prototipas buvo pristatytas Orlando mieste, Floridoje (JAV) vykusiam Tarptautiniam virtualios ir augmentinės realybės simpoziume.

Įrangos sistema naudoja dvi kameras: viena užfiksuoja automobilio vairuotojo stebimą vaizdą, kita filmuoja vaizdą anapus

sienos. Kompiuteris su specialia programine įranga šiuos du vaizdus „suderina“ ir sukuria permatomos sienos efektą, o vairuotojas gali „matyti“ kas vyksta už jos.

► Montuos į automobilius

Augmentinės realybės sistemą tobulina mokslininkų komanda Pensilvanijoje, Pitsburge įsikūrusiame Carnegie Mellon universitete. Vienas iš projekto atstovų Yaser Sheikh sako, kad išvystyti šią sistemą iki jos tobulo funkcionavimo yra nemažas iššūkis.

„Vaizdas iš už sienos turi bū-

Ateityje šių pastatų sienos gali tapti „permatomos“.

ti perduotas taip, kad atrodytų, jog jis matomas iš įranga besinaudojančio vairuotojo pozicijų. Todėl sukūrėme programinę įrangą, kuri transformuoja už sienos esančių objektų vaizdus labai tiksliai, jų neiškraipydama“, – sako jis.

Komandos tikslas yra sukurti išplėstinės realybės vaizdo sistemą, montuojamą automobiliuose. Tuomet automobilio vairuotojas bevielio ryšio technologijų pagalba galėtų matyti už sienos esančius objektus.

► Ateities perspektyvos

Yaser Sheikh sako, kad daugelyje didmiesčių yra įrengtos gatvės

stebinės vaizdo kameros, todėl jomis būtų galima pasinaudoti kuriant augmentinės realybės sistemų tinklą. Jį galėtų papildyti automobiliuose montuojami įrenginiai. Žinoma, prieš tai, kai technologija galės būti panaudota gatvėse, teks išspręsti visas jos technines problemas. Sunkiausia yra užtikrinti, kad sistema sugebėtų apdoroti ir perduoti duomenis judančiam automobiliui realiu laiku. Mokslininkas sako, kad artimiausiu metu „nematomų“ sienų gatvėse dar neišvysime. ■

*Viltė Girdzijauskaitė, Vilniaus universitetas, Fizikos fakultetas, Studentų mokslinė draugija
Šaltinis: „New Scientist“*

APIE UAB „FIMA“

► JAV kapitalo valdoma bendrovė „Fima“ yra intelektualių inžinerinių sprendimų lyderė Lietuvoje, teikianti telekomunikacijų, saugos, automatikos, duomenų centrų bei transportui ir energetikai skirtus sprendimus.

► Bendrovė intelektualias inžinerines sistemas diegia šalies bei užsienio verslo įmonėms, valstybinėms organizacijoms, nuolat dalyvauja projektuose, kuriuose taikomos technologinės inovacijos, ir tokiu būdu prisideda prie Lietuvos inžinerinės modernizacijos.

► „Fima“ yra įtraukta į NATO skelbiamuose konkursuose galinčių dalyvauti įmonių sąrašą.

► Per beveik du dešimtmečius „Fima“ jau įgyvendino keletą tūkstančių įvairaus dydžio ir sudėtingumo projektų Lietuvoje ir užsienyje. Iš 100 didžiausių Lietuvos kompanijų daugiau kaip pusė yra „Fimos“ klientai.

Daugiau informacijos www.fima.lt